

Η Νικόπολη της εποχής του Αποστόλου Παύλου

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://bitly.com/1LuOtSv>]

Γ΄ Σε ποια Νικόπολη επήγε ο απ. Παύλος;

1. Με το φως όλων των ως άνω, ξαναγυρίζουμε στην παραγγελία του Παύλου προς τον μαθητή του Τίτο: «Όταν πέμψω Αρτεμάν προς σε η Τυχικόν, σπούδασον ελθείν προς με εις Νικόπολιν· εκεί γάρ κέκρικα παραχειμάσαι». Το «εκεί» καθιστά βέβαιον, ότι ο Παύλος, όταν έγραφε την προς Τίτον επιστολή του, δεν ήταν ακόμη στην Νικόπολη. Μένει να δεχθούμε, ότι την έγραψε, πριν πάει «εκεί»· και ότι η σε σημείωση σε κώδικα μνεία, ότι η επιστολή αυτή εγγράφη από την «Νικόπολη», δεν πρέπει να είναι ακριβής.

Άρα, πρέπει να θεωρηθή βέβαιο, ότι και λόγω του βαριά «δυσχειμέρου» κλίματος, και της Μακεδονίας και γενικά της εσωτερικής βορείου Ελλάδος, αλλά και από τον μαρτυρημένο πόθο του να τρέξει να κηρύξει το ευαγγέλιο, εκεί που δεν είχε ακόμη «ονομασθή» ο Χριστός, ο απόστολος προγραμματίσε να περάσει τον χειμώνα του στην Νικόπολη, που ήταν (και είναι) το καλύτερο χειμαδιό της Δυτικής Ελλάδος, και η μόνη τότε αλλά ονομαστή, Νικόπολη στην Βαλκανική.

Πηγή: romiazirou.blogspot.com

Πρόκειται όμως, γι' αυτήν την Νικόπολη; Μήπως πρόκειται για κάποια άλλη;

2. Το ερώτημα φαίνεται παράξενο. Αλλά δεν είναι. Αφού, ως γνωστό, στην Ρωμαϊκή Οικουμένη (*orbis terrarum*) υπήρχαν συνολικά επτά Νικοπόλεις. Και πολλοί, και αρχαίοι και νεώτεροι συγγραφείς (ανάμεσα στους οποίους και ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος), υποστηρίζουν ότι η Νικόπολη, στην οποία επήγε ο Παύλος δεν ήταν η Νικόπολη της Ηπείρου, αλλά κάποια άλλη. Ποιά όμως;

Ας ιδούμε με υπομονή, ποιες είναι οι Ρωμαϊκές Νικοπόλεις, για να μπορέσουμε να ειπούμε «μετά λόγου», για ποιά μας μιλάει το Τίτ. 3:12..

Ποιες είναι οι επτά Νικοπόλεις της Ρωμαϊκής Οικουμένης;

α. Μία είναι η Νικόπολις η περί Νέστον, (=το σημερινό Άνω Νευροκόπι της Βουλγαρίας)·

β. Άλλη είναι η Νικόπολις η προς Ίστρω, ή εν Θράκη, ή της Μυσίας, δηλ. της σημερινής ανατολικής Βουλγαρίας. Όμως οι δύο αυτές Νικοπόλεις αποκλείονται, αφού ιστορικά είναι βέβαιο, ότι και οι δύο ιδρύθηκαν, ή μετονομάσθηκαν σε Νικοπόλεις, επί του αυτοκράτορος Τραϊανού (98-117 μ.Χ.), σε ανάμνηση νικών του κατά των Δακών.

γ. Μια άλλη Νικόπολη είναι η Νικόπολις η εν Παλαιστίνη (η βιβλική πόλη Εμμαούς). Αλλά τίθεται και αυτή εκτός συζήτησης, αφού το όνομα αυτό (Νικόπολη) της εδόθη στις αρχές του 3ου αιώνα.

δ. Άλλη είναι η Νικόπολις της Συρίας (στα σύνορα με την Κιλικία), που ιδρύθη από τον Μέγα Αλέξανδρο σε ανάμνηση της νίκης του στην Ισσό (333 π.Χ.).

ε. Πέμπτη είναι η Νικόπολις της Αρμενίας (κοντά στην Κερασούντα), που ιδρύθη από τον Ρωμαίο στρατηγό Πομπήϊο σε ανάμνηση της νίκης του κατά του βασιλιά της Αρμενίας Μιθριδάτη ΣΤ' (63 π.Χ.).

στ. Έκτη είναι η Νικόπολις η εν Αιγύπτω· δηλαδή ένα προάστειο της Μεγάλης Αλεξάνδρειας· του εδόθη το όνομα αυτό σε ανάμνηση της εκεί νίκης του Οκταβίου Αυγούστου εναντίον του Αντωνίου και της Κλεοπάτρας (30 π.Χ.).

Αλλά και οι τρεις αυτές (δ'-στ') Νικοπόλεις πρέπει να τεθούν έξω από κάθε σχετική αναζήτηση· για τους εξής λόγους:

- Πρώτα, γιατί είναι λογικά απαράδεκτο να κινείται ο απόστολος μας μεταξύ Κορίνθου και Μακεδονίας και να κάνει λόγο για μετάβασή του με την έναρξη του χειμώνα στην Αρμενία, ή Συρία ή Αίγυπτο.
- Έπειτα, γιατί είναι ακόμη πιο απίθανο και απαράδεκτο, να αναφέρεται σε κάποια από τις μικρές και ασήμαντες και τόσο μακρινές αυτές πόλεις, χωρίς κάποιο πρόσθετο προσδιορισμό, που θα έδινε στον παραλήπτη της επιστολής Τίτο, να καταλάβει, για ποιά επρόκειτο.
- Και τέλος, γιατί είναι πολύ «δύσκολο» να απευθύνει κανείς επιστολή από τόπο, που για τους εκεί διαβιούντες μία είναι η γνωστή και κοντινή Νικόπολη, και να υπονοεί κάποια άλλη, και μάλιστα χωρίς μια κάποια ειδική επισήμανση.

ζ. Απομένει λοιπόν μόνο η Νικόπολη της Ηπείρου, ή (όπως αποκαλείται στις λατινικές πηγές) η Ακτία Νικόπολη. Η Νικόπολη αυτή ιδρύθηκε το 31 π.Χ. από τον Οκτάβιο Αύγουστο σε ανάμνηση της νίκης του στο Άκτιο κατά του Αντωνίου και της Κλεοπάτρας.

Πρόκειται όμως γι' αυτήν; Αναφέρεται οπωσδήποτε ο συγγραφέας της προς Τίτον

επιστολής πανεύφημος απόστολος Παύλος σ' αυτήν, και όχι σε κάποια άλλη;

3. Ας ιδούμε, ποιες μαρτυρίες μας συνωθούν και μας αναγκάζουν να δεχθούμε, ότι η πόλη, για την οποία μας μιλάει το Τίτ. 3,12, δεν μπορεί να είναι άλλη από την Ακτία Νικόπολη, δηλαδή από την Νικόπολη της Ηπείρου.

α. Η Νικόπολη της Ηπείρου είχε πρόσφατα ανακηρυχθή από τον καίσαρα αύγουστο Νέρωνα (54- 68 μ.Χ.) πρωτεύουσα μιάς μεγάλης Διοίκησης, που άρχιζε από τα βόρεια παράλια του Κορινθιακού κόλπου, περιλάμβανε Αιτωλία, Ακαρνανία, Ήπειρο, Δαλματία και, προς ανατολάς, εκτεινόταν μέχρι την Λυχνιδό, τα σημερινά Σκόπια. Ήταν ένα μεγάλο διοικητικό κέντρο· όπως η Έφεσος· όπως η Θεσσαλονίκη· όπως η Καισάρεια της Παλαιστίνης. Ήταν λιμάνι-κόμβος ανάμεσα σε Ιταλία και Βαλκανική. Και ταυτόχρονα ήταν κέντρο πολιτισμού. Σε σύγκριση με την Νικόπολη της Ηπείρου όλες οι άλλες Νικοπόλεις ήσαν ασήμαντα πολιχνίδια. Ήταν λοιπόν φυσικό, να μη θέλει ο μεγάλος απόστολος να την αφήσει εκτός του ενδιαφέροντός του.

Παράλληλα η Νικόπολη ήταν και το καλύτερο χειμαδιό της Δυτικής Ελλάδος· και συνεπώς δικαίως επελέγη σαν τόπος παραχειμάρσεως (Τίτ. 3,12).

β. Για όλους αυτούς τους λόγους ο Lorenz Oberlinner στο περισπούδαστο έργο του *Kommentar zu Titusbrief* αξιολογώντας θετικά μαρτυρίες των:

- F. J. Schierse·
- A.T. Hanson· και
- M. Dibelius – H. Conzelmann,

δέχεται, ότι οι μαρτυρίες αυτές πρέπει να γίνουν δεκτές σαν επιβεβαίωση της σχετικής παράδοσης. Με αυτές αποδεικνύεται, λέγει, ότι η παράδοση αυτή είναι επαρκώς τεκμηριωμένη σαν γνήσια ιστορική παράδοση (a piece of genuine historical tradition).

γ. Οι επιστολές Α' προς Τιμόθεον και προς Τίτον εγράφησαν σχεδόν ταυτόχρονα. Τόσο, ώστε πολλοί ερμηνευτές δυσκολεύονται να ειπούν, ποια από τις δύο προηγείται χρονικά. Για την έρευνά μας σημασία έχει μόνο, ότι και οι δύο εγράφησαν την άνοιξη ή το καλοκαίρι του 65 μ.Χ. από την Μακεδονία. Η εκδοχή, ότι η προς Τίτον επιστολή εγράφη από την Νικόπολη, δεν ευσταθεί. Γιατί τότε δεν θα έλεγε ο Παύλος «εκεί γάρ κέκρικα παραχειμάρσω». Το «εκεί» αναφέρεται σε τόπο άλλον από εκείνον, στον οποίο ευρίσκεται ο ομιλών.

δ. Υπάρχει σαφής παράδοση, ότι ο Παύλος επήγε στην Νικόπολη.

4. Όμως γεννάται το ερώτημα: Έλαβε τελικά χώραν η συνάντηση Τίτου και Αποστόλου στην Νικόπολη; Επήγε τελικά ο Παύλος στην Νικόπολη; Και «έσπευσε» εκεί προς συνάντησή του ο Τίτος πριν τον χειμώνα του 65 μ.Χ.;

Ποια η απάντηση;

Στην Β΄ προς Τιμόθεον επιστολή του, που εγράφη γύρω στους έξι μήνες μετά την προς Τίτον, δηλ. στα μέσα του 66 μ.Χ., ο απόστολος Παύλος μας πληροφορεί, ότι: ο Τίτος τότε ευρίσκετο και «έδρα» στη Δαλματία. Αυτό όμως μαρτυρεί, ότι η συνάντηση στην Νικόπολη επραγματοποιήθη. Και ότι «όντως ο Τίτος ολίγον βραδύτερον ευρίσκετο πλησίον του Παύλου και ότι εν συνεχεία απεστάλη υπ' αυτού εις Δαλματίαν» (Γ. Γαλίτης).

[Συνεχίζεται]